

ЗОРНИЦА

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНІЕ.

ГОД. 5.

ЦАРИГРАДЪ, ФЕВРУАРИЙ 1869.

БРОЙ 2.

КАКВЫ ДРУЖИНА ОБЫЧАТЕ ?

Человѣкъ е едно дружелюбиво същество. Той естествено обича общественный-тъ животъ и не е доволенъ въ уединеніе-то. Той има и едно естествено почитаніе къмъ добродѣтелно-то и благородно-то поведеніе на други-тъ и едно отвращеніе отъ онова което е ниско, бесчестно и срамотно. Тѣзи двѣ естествени наклоности истъкуватъ силъ-тъ на онѣзи страшни думы въ Евангеліе-то дѣто ся казва, «Съберѣте първомъ плѣвѣлы-тъ та ги вържѣте въ снопове». Беззаконни-тъ ще бѣждатъ събрани на едно мѣсто и една немалка часть отъ мъчения-та имъ ще произлѣзе само отъ това имъ събираніе.

За примѣръ да прѣдположимъ десетина человекѣ отъ тойзи свѣтъ сж осждени да живѣятъ наедно до вѣка. А тѣзи человекѣ сж таквизи:

Първый-тъ е человекѣ на когото всички-тъ чувствуванія, и стремленія сж посвятены и прѣданы на *злато-то*. Злато-то е зѣло въ негово-то сърдце мѣсто-то на Бога и му е станжло богъ. Той е прѣстѣпникъ на първъ-тъ заповѣдъ.

Вторый-тъ е идолослужитель, който е измѣнилъ славъ-тъ на нетлѣннаго Бога, въ подобіе на образъ на тлѣненъ человекѣ и на птицы и на четвероногы и на гадове.

Третій-тъ е хулителъ, който зема всеу свято-то име Божіе и това като казвамы, познавамы какъвъ человекѣ е той. Той хули Бога който му е далъ животъ, който го и съхранява.

Четвъртый-тъ членъ отъ това общество е прѣстѣпникъ на Свяж-тъ Недѣлж.

Богъ му е заповѣдалъ да помни тойзи день и да го освящава по той съ поведеніе-то си казва Богу нещъ.

Петый-тъ членъ е немилостивъ нѣкой сынъ, който ся е подсмивалъ на бащъ си и съ дерзкъ рѣкъ е ударилъ майкъ-тъ която го е родила.

Шестый-тъ е единъ който е убилъ другаря си за пары-тъ му.

Седмый-тъ е единъ който е съблазнявалъ и осквернявалъ невинность-тъ на жены и е потѣпкувалъ крѣхкы и довѣрчивы сърдца слѣдъ като е ги строшилъ.

Осмый-тъ е крадецъ. Като е былъ момче той крадилъ отъ майкъ си малкы нѣща. Малко като по пораснѣлъ той ся научилъ да краде оwoщіе отъ лозя-та и градины-тъ на съсѣды-тъ. Послѣ го уловили като отварялъ касъ-тъ на единъ търговецъ за да открадне какво-то имаше тамъ, много пакти е бывалъ затварявъ въ тъмницъ за наказаніе, и сега вече толкозъ е навикнѣлъ на кражбъ-тъ щото му е станжло като природа.

Деветый-тъ е лѣжець. И той толкозъ е навикнѣлъ на лѣжъ-тъ, щото и ако бы случайно казалъ нѣщо право нѣма да му хване вѣржъ никой на думъ-тъ му.

Десетый-тъ е человекѣ ревнивъ и завистливъ. Той хвърга погледъ завистливъ вързъ всичкый-тъ свѣтъ и у никого невиджа нѣщо добро безъ да го заболи сърдце-то. Той иска всичко що вижда, да го има само той. Въ душъ-тъ му гори едно ненаситно ревнованіе. Всичко що има съсѣдъ-тъ му, ревне му ся какъ да го земе отъ него.

Таквизи сж десетъ-тъ человекѣ които сж осждени да живѣятъ вѣчно наедно.

Какъ ще ся поминувать помежду си? Какъв надеждъ ще иматъ за мирно живѣніе? Такъвази една сбирщина ще бжде прилична на единъ затворъ дѣто ся турять, за да ся мѣчатъ единъ другий и да ся карать непрѣстанно, единъ лвъ, ристъ, тигръ, чакалъ, вълкъ, іена и нѣколко вида змій. Такъвъзъ едно стѣбаніе ще бжде това отъ такъвизи челоуѣцы.

А сега да прѣдположимъ още нѣщо. Да прѣдположимъ че за единъ челоуѣкъ, който не е духовенъ Христіанинъ, но е добронравенъ и почтенъ, прѣдлага му ся да стане и той членъ на такъвози едно общество. Не за единъ день само но за до животъ. Той бы отхвърлил прѣдложеніе-то съ крайнно погнусваніе и ужаснуваніе. Ако бы ще и най лошый-тъ и най развращеный-тъ на свѣта челоуѣкъ да е, то пакъ бы ся дръпнѣлъ назадъ отъ такъвъзъ нѣщо, съ треперяніе както злодѣецъ-тъ трепери прѣдъ бѣсило-то.

Тѣзи сѣмъ другари-тъ при които ще ся намира всяка душа която не ся е покаляла отъ грѣхове-тъ си. За да разберете сега по добръ какви сѣмъ тѣзи другари земѣте думы-тъ. "Страхливи-тъ и невѣрни-тъ и мръсни-тъ, и убици-тъ и блудници-тъ и чародѣйци-тъ и идолопоклонници-тъ и всички лъжци ще иматъ своиѣ-тъ часть въ езеро-то коего гори съ огнь и жупень; това е втора-та смъртъ." (Откр. 21; 8.) Иди сега, та обходи всички-тъ тѣмници колко-то има на свѣтъ-тъ и виждь какви сѣмъ разбойници-тъ, крадци-тъ и челоуѣкоубійци-тъ които сѣмъ тамъ затворени. Прѣгледай и исторіи-тъ, отъ Каина, който уби брата си, до днесъ и виждь какви крѣвопійци е имало на свѣтъ-тъ, та ги събери всички наедно и притури "Дяволъ-тъ и неговы-тъ ангелы", та виждь какво едно мѣсто си приготвяшь за вѣчно живѣніе. Кой бы искалъ да ся придружи вѣчно на такъвизи дружина?

Разсмотри противоположно-то, онова вѣчно блаженство при Бога. Тамъ дѣто е всичко свято, чисто, пълно съ любовь и съгласіе. Съ какъвъ ревность и съ какъво неуморимо усердіе трѣбане, да търсимъ това благополучіе!

Читателю, чудно ли ти ся види пытаніе-то коего стои въ заглавіе-то на тѣзи статіи? Какъви другари обычашъ? Съ какъви дружина искашь да живѣешь вѣч-

но? Гледай прочее да избирашь такъвизи другари и да станешь подобенъ тѣмъ, щото чрѣвъ искреннъ вѣржъ въ Спасителя да пріемешъ онѣзи обновителни дѣйствія отъ Духа Божія, които ще тя приготвятъ да ся радувашъ вѣчно въ Негово-то славно присѣтствіе.

БЛАГОВРѢМЕННО-ТО НАПОМИНОВАНИЕ.

Единъ градскый Мисіонеринъ *) въ Лондонъ срѣща въ улицѣ-тъ одного отъ чиновницѣтъ на ношѣж-тъ полиціи, въ часъ-тъ когато бѣше за срѣднощъ голѣмый-тъ часовникъ върху Църквѣжъ Св. Павла. Подаде му единъ брошуръ върхъ нѣкой духовенъ прѣдметъ и като го улови за рѣкъ рече му съ единъ серіозенъ но пріятелскый гласъ, "Пріятелю, слушай какъ бѣе часовникъ-тъ: Ако бы умрѣлъ ты прѣди додѣто бѣ ударилъ той още веднѣшъ, душа-та ти кѣдѣ ще ся наѣтри." Мисіонеринъ-тъ заминалъ безъ да знае, обърнѣ ли вниманіе челоуѣкъ-тъ или не.

Слѣдъ нѣколко мѣсеци, сѣщій-тъ добръ Священникъ, даваше единъ брошуръ на единъ чиновникъ отъ полиціи-тъ, който щомъ погледнѣ брошуръ-тъ, снѣ капелѣ-тъ си та извади отъ подплатѣ-тъ изъ вѣтрѣ единъ брошуръ и попыта, "Вы ли ми дадохте това?" Мисіонеринъ-тъ му отговори; "Не знаѣжъ, но може азъ да съмъ ти ѣхъ далъ."

Тогазъ чиновникъ-тъ приказа му горе изложеното събытіе и му рече: Това попытаніе мя накара да мыслѣжъ и като добръ размысляхъ, усѣтихъ че нѣмахъ нѣкойзъ здравъ основъ за надежды тѣ си

*) Градскы мисіонери въ Англіи и Америкѣ ся назначать онѣзи които посвятъватъ врѣмето си за тѣлесно-то и душевно-то добро на сиромасы-тъ въ градѣ дѣто живѣятъ.

Обхождатъ онѣзи махлы дѣто ся наѣтривать най бѣдни-тъ както и най развратени-тъ, та избиратъ болны-тъ и най бѣдны-тъ, та имъ помагатъ нѣщо въ нужды-тъ имъ и извѣстивать комитетъ-тъ или настоятелитѣ на благотѣлности-тъ общества, кои сѣмъ достойни да примать благотѣлности-та имъ. Тойзи Комитетъ често ся съставя отъ жени, и нѣкои отъ най благородны-тъ господа не ся посвѣтвувать да извѣстивать съ богобоязливый-тъ мисіонеринъ наедно да ги заведе на нѣкой отъ тѣзи сиромашкы вѣщи при нѣкой болнѣ сиромашкынѣ. При тѣзи тѣлесни благотѣлности мисіонеринъ-тъ не забравя и души-тъ на тѣзи бѣдни, но дава имъ добры свѣты моли ся за тѣхъ въ кѣщи-тъ имъ, проповѣдува имъ Слово Божіе и раздава Свято-то Писаніе и разны поучителни и събодителны брошури и така употрѣбыва всяко срѣдство за поправленіе-то на онѣзи които не дохождатъ въ прѣквѣтъ а живѣятъ въ крайнѣ развратность и печестіе.

съ бѣдѣщій-тъ животъ. Станѣхъ много замисленъ и загрыженъ, испытлахъ Свято-то Писаніе и търсехъ помощъ отъ Бога чрѣзъ Исуса Христа и сега, Господине, ако быхте ми прѣдложили сѣщо-то пытаніе, можъ да ти отговорѣхъ че ся надѣѣхъ че душа-та ми ще ся намѣри при Господа Исуса Христа въ блаженство-то Божіе.”

Това истинско събитіе показва колко е важно да ся възползуваме отъ всяко благоврѣміе що ни дава Божій-тъ Промысль за добротвореніе и да “посѣваме край всякъ водѣ” драгоцѣнно-то сѣме на Слово-то Божіе. Братія, сестры, Христіане! Какво струвате вы за Христа? Какво сте направили, или какво правите вы за увѣщаваніе на несмысленны-тъ грѣшны? Търсите ли врѣме за да продумате нѣкому нѣколко думы за душѣ-тъ му, за Бога, за смърть-тъ и за страшный-тъ сѣдъ? Вы мыслите че сте слаби и нѣма да ся чуе дума-та ви, но Богъ е силенъ и Той може да направи ваши-тъ думы срѣдство на вѣчно благословеніе за много души.

ПЪЛНОТА-ТА ХРИТОВА.

“Полнъ съ благодать и съ истинѣ”.

Стоялъ съмъ край нѣкоѣхъ пълнѣ текущъ рѣкѣ и съмъ мислилъ какъ е текла тази рѣка тѣй повече отъ шесть хыляди години, напоявала ливады-тъ, и насищавала жедны-тъ отъ толкози стотины родове, а пакъ никой знакъ на исчерпаваніе или свършваніе не показва. Както е текла толкози столѣтія все си тече така и днесъ.

Гледалъ съмъ великолѣпно-то слънце като изхождаше изъ отзадъ върхъ-тъ на еднѣ высокъ планинѣ, или като растваряше златны-тъ и алены-тъ си опоны и ставаше отъ морско-то си лѣгалище. Когато съмъ го гледалъ чудилъ съмъ ся какъ това слънце като е стопявало снѣгъ-тъ и лѣдове-тъ отъ толкози зими, и подновявало зеленинѣ-тъ и украшавало цвѣта-та на толкози пролѣти, и узрѣвало злато-жытъ-тъ жывѣ на толкози лѣта и плодове-тъ на толкози есени; а пакъ все си свѣти тѣй както въ начало-то; око-то му ся не замаглява и сила-та му ся не умалява; но зары-тъ му ся испущатъ въ сѣщо-то онова богато дарно избыліе както въ зорѣ-тъ на създаніе-

то прѣди толкози вѣкове.

Но тази рѣка която непрѣстанно тече безъ да ся свършва, и това слънце което свѣти, стоплюва свѣтъ-тъ и го оживява безъ да му ся исчерпаватъ лучы-тъ, само образи сѣ на които да уприличавамы онова благодатно избыліе което има въ Господа Исуса Христа. Утѣшавай ся, Христіане! съ това помышленіе, че щедрость-та и благодать-та Христовы неисчерпаемы сѣ. Веселѣте ся заради свършенство-то и вседостаточность-тъ на Бога Спаса Вашего.

Когато пламъци-тъ на страшный-тъ сѣдъ ще погължѣтъ и прѣсушатъ оныѣ рѣкѣ, и когато видѣлина-та на онова слънце ще угасне въ мракъ или ще потъмнѣе отъ дымъ-тъ на свѣтъ-тъ като гори, тойзи Спаситель ще прѣбѣдва и избылна-та Негова благодать безъ умаленіе ще тече за наслаждаваніе-то и успокояваніе-то на оныѣ които е Той испушилъ отъ смърть-тъ.

О ты, прѣблаженный Исусе! Боже-ственный Икупителю! въ твое-то присѣ-ствіе има пълнота отъ радость, отъ десно тебе има всякога веселіе. Сподоби ны за да влѣземъ тамъ дѣто си приготовилъ мѣсто за всички които тя обычатъ и вѣрно ти слугувать!

ИСПЫТЪ НА ПУШКЫ-ТЪ.

Споредъ Левантъ Хералдъ станѣлъ прѣди малко въ Спадау въ Пруссіѣ въ Войнно-то Училище единъ сравнителнъ испытъ на различни-тъ ново-изобрѣтаны пушки, въведены-тъ въ Европейскы-тъ воинства. Офиціелный-тъ репортъ който ся е далъ тойзи е; сирѣчь; Пруска-та игленапушка въ еднѣ минутѣ хвърли 12 куршумы.

Пушка-та Шаспо хвърли 11:

Снайдеръ хвърли 10: Ремингтонъ, (Данска-та пушка) хвърли 14: Пибоды, (Свицарска-та пушка) хвърли 13: Вьнцль (Австрійска-та пушка) хвърли 10: Верндль (пакъ Австрійска-та) хвърли 12: и Винчестръ (Американска-та) 19.

Училищно-то спомоществованіе въ сѣ-единени-тъ Щати въ Америкѣ. Прѣзъ прѣминѣлы-тъ петъ години спомоществованія-та отъ часни лица за полжъ-тъ на учебны-тъ заведенія въ Америкѣ сѣ стигнали до 15, 212, 500 доллари, или повече отъ три миліонъ лры Турскы.

РАЙСКИ ПТИЦЫ.

Въ тѣзи картинкѣ излагамы нѣколко видове отъ тѣзи красны птицы които ся наричатъ *Райски Птицы*.

Тази великолѣпна птица са намира повече въ островъ-тъ Новѣ Гвинейѣ и околны-тъ островы край юговъсточный-тъ брѣгъ на Азіѣ. Тамошни-тъ жители ѣ

наричатъ *бурунгъ дева-та*, т. е. *птица-та на богове-тъ*". Отъ това и заазащото Европейци-тъ като ѣ видѣли поппървъ пѣть рекли тази птица неможе да е земна, но отъ рай трѣба да е и свѣтъ, хвъркала, даде ѣ ся това име, и звѣззнаменитый-тъ природиспитатель Линнеевней ѣ

записа по име-то paradisea (райска) въ расписъ-тъ на Природнѣ-тѣ Исторіѣ.

Нѣкои си видове отъ тѣзи птицѣ сѣ по едры и нѣкои си по дребны но на по обыкновенный-тъ видъ снага-та е около 12 прѣсти или половинѣ лакътѣ дълга. По главѣ-тѣ ѣ пера-та сѣ чърны и лѣскавы като кадифе, гърло-то ѣ е турунджено и златно, и грады-тѣ като кестенови. Изъ подѣ крылѣ-тѣ излѣзватъ много пера дължки и много леки и отворены и реснаты и приличатъ нѣкакъ си на нѣкои трѣвы които растѣтъ по край езера-та. Опахка-та и става до лакътѣ и половина дълга. Всячка-та имѣ перушина е много лѣскава. Споредъ както ся видятъ въ гореизложенѣ-тѣ картинкѣ, единъ видъ отъ тѣзи птицы, иматъ на главѣ-тѣ си отъ двѣ-тѣ страны по три пера, на които краища-та ся реснаты. На другъ видъ тѣзи пера растѣтъ на крыла-та имѣ по три, и отъ двѣ-тѣ страны. На други пакъ отъ тѣзи сѣщи-тѣ пера по 12 на тѣла-та имѣ растѣтъ като телѣ и сѣ кѣдравы.

А нѣкои други иматъ на гърбѣ-тѣ си по двѣ крыла сѣрповидни, както казахмы отъ лѣскавѣ перушинѣ. Тѣзи прѣкрасны птицы, по причинѣ на дългы-тѣ си пера и лекий-тъ си пердухъ, принудены сѣ да хвъркатъ срѣщѣ вѣтрѣ-тѣ, за да ся прилѣпва перушина-та до тѣла-та имѣ; защото инакъ ако ся отпуснѣтъ да плуватъ на слѣдѣ вѣтрѣ-тѣ, дългы-тѣ имѣ пера (който сѣ около лакътѣ и половина дългы), и тъкый-тъ пердухъ ся възвѣрщатъ и избѣркватъ, отъ надуваніе-то на вѣтрѣ-тѣ до толкосъ що-то тѣ безъ да можѣтъ да противостоятъ падатъ долу, и вече поправаніе-то имѣ е трудно. По тойзи начинъ много отъ тѣхъ ся улавятъ. Тѣзи птицы общо привитаватъ по върхове-тѣ на высокы-тѣ дървеса, но за прѣхранѣ нѣкои отъ тѣхъ по нѣкогашъ слазятъ по земѣ-тѣ, и много пакъ за да ся упазятъ отъ горещинѣ-тѣ на слънечны-тѣ лѣчи влизатъ по между шумѣ-тѣ на дървеса-та.

Храна-та на тѣзи птицы е сѣмена и овоцѣ; но ядѣтъ и скакалцы и други наѣкомы като имѣ откѣснѣтъ нозѣ-тѣ и крыла-та и ги прѣчищаютъ. Кога-то ся хванѣти и въ кафесѣ запрени, хранятъ ги повече съ орисъ. Гласъ-тъ имѣ е високъ и силенъ. Но подирѣ свѣршваніе-то

на три продължени различни тонове, на-поконъ гласъ-тъ имѣ съотвѣтствува на грачаніе-то на гаргы-тѣ.

Мѣстни-тѣ търговци за прѣвъ пътѣ като търгувахъ съ тѣзи птицы и ги носяхъ по Индіѣ, за да въскачатъ цѣнѣ-тѣ на стокѣ-тѣ си и да умножатъ любопытство-то на хора-та, тѣзи лукави продавачи отсичахъ крака-та на тѣзи добры птички и като лѣкувахъ раны-тѣ и ги покрывахъ съ перушинѣ-тѣ на птицы-тѣ прѣпорѣчвахъ ги като такыва естествено, като тѣкувахъ на купувачи-тѣ, че ужъ понеже пердухъ-тъ на тѣзи птицы былъ твърдѣ лекъ живѣялы деня все по въздухъ-тъ а ноцѣ ся окачвали по клонове-тѣ на дървеса-та съ дългы-тѣ си телѣны пера, и още че ся хранялы отъ въздушнѣ-тѣ влагѣ; и много таквызи безосновны прикаскы скроявахъ тѣзи лукави продавачи за излѣгваніе-то на протодушны-тѣ купувачи.

Дългы-тѣ перѣ на тѣзи хубавы птицы ся донасятъ въ Европѣ и ся продаватъ съ еднѣ добръ цѣнѣ за украшеніѣ-та на капелы-тѣ на Европейскы-тѣ господа.

СЛОНЪ-ТЪ.

Слонъ-тъ е животно което е отъ класъ-тъ на дебелокожы-тѣ животны и отъ най голѣмы-тѣ на земѣ-тѣ. На видъ е дебелъ и грозенъ; но по умность-тѣ прѣвѣсходи и само-то куче. Мнозина отъ читатели-тѣ ни, а най вече отъ малкы-тѣ ни читатели трѣба да сѣ чули и прочели заради искусство-то, вѣрность-тѣ, готовость-тѣ и помненіе-то на слонъ-тъ; но слѣдующи-тѣ примѣри ся видятъ на насъ по горни отъ всичкы-тѣ, за туй ще ги обнародваме най много за малкы-тѣ читатели.

Въ Индіѣ, дѣто слонъ-тъ е туземецъ (ерлія) и много полезенъ на чловѣка, съ едно редовно обученіе научава ся и става толкосъ искусенъ и опытенъ, щото много пакъ ся вижда че върши работы както единъ словесенъ чловѣкъ.

Мнозина притяжатели на слонове печалѣтъ много като учатъ слонове-тѣ да вършатъ работы за себе си като чловѣци. Тѣй за примѣръ, да печалѣтъ кириѣ-тѣ за оборъ, избиратъ дърво сѣмчесто подѣ което турятъ слонове-тѣ си: а да ся не отдалечаватъ слонове-тѣ единъ отъ другый, вързуватъ ги съ веригы

(синджирь); но да не губятъ тѣ врѣмѣ-то си да турятъ вериги-тѣ и да ги заключать, обучаватъ слонове-тѣ да правятъ тѣзи работѣ сами си: а господарь-тѣ имъ, когато нѣма работѣ, завожда ги подъ дърво-то, туря прѣдъ всякого по една веригѣ съ ключъ-тѣ ѿ, а слонове-тѣ всякой съ хоботъ-тѣ си (носъ-тѣ си) зема веригѣ-тѣ, вързува нозѣ-тѣ си заключа ѿ и дава ключъ-тѣ на господарь-тѣ си: истото става и кога то иска да ги развърже: всякой зема ключъ-тѣ, отключва вериги-тѣ, изважда ги отъ нозѣ-тѣ си и дава ги на господаря си наедно съ ключъ-тѣ.

Слонъ-тѣ е многожизвително животно, защото иска много окы хранѣ за всякой день: а да икономисатъ и това господаритѣ имъ учатъ ги да си намѣрватъ хранѣ сами си тѣй: завождатъ ги при нѣкой гѣстакъ, и ги оставятъ тамъ: а тѣ влизатъ вътре, и като ядѣтъ додѣ ся насытитъ отъ крѣхки-тѣ вѣтвы, защото отъ тѣхъ ся хранятъ, събиратъ послѣ колкото щѣтъ другы, вързуватъ ги на вързаници, хвърлятъ ги на гърбъ-тѣ си, вращатъ ся при господарь-тѣ си, и растоваря всякой товаръ-тѣ си и ся вързва съ веригѣ-тѣ си както казахмы по горѣ. Слонове-тѣ, както и быволи-тѣ, не можѣтъ да търпятъ досадытѣ отъ мухи-тѣ, и за да отбѣгнѣтъ отъ щипанія-та имъ, зематъ клонове отъ дръвѣ и махатъ ги като вѣтреници, и съ този начинъ не само пѣдятъ тѣзи досадителны насѣкомы, но ся и прохладятъ.

Господари-тѣ на слонове-тѣ оставятъ млѣчничета дѣца да ги пазятъ, и си отиватъ по работѣ-тѣ безгрѣжни, а слонове-тѣ не само ги вардятъ, но още и държатъ клончета съ хоботъ-тѣ си и махатъ съ тѣхъ надъ дѣца-та, за да ги увардятъ отъ хапанія-та на мухи-тѣ. Дивъ слонъ е много страшенъ; нито лвъ-тѣ дързнува да го нападне; но ся укротява лесно, и тогазъ става по покорливъ и отъ самото куче. Въ Индіѣ го употрѣбаватъ не само като товарно животно, но и въ разны другы работанія. Той научва да налива водѣ и да варди градини-тѣ; да плете рогоски и кошове, още и да шие, да е стражъ и да приспива малки-тѣ отрочета. Древни-тѣ употрѣбваха слонъ-тѣ и на бой; но днесъ само като товарно животно ся употрѣбва на бой.

Слонъ-тѣ не само живъ, но и умрѣлъ е полезенъ на чловѣка. Отъ кожѣ-тѣ му ся правятъ полезни кожени сѣдове, отъ сухи-тѣ му жили камшици, а отъ кости-тѣ и най вече отъ дѣлгы-тѣ му зѣбы, хубавы-тѣ и многополезни-тѣ на чловѣка гребени. Чловѣци-тѣ трѣба да сѣ благодарни и признателни на Създателя си за това толко полезно животно което имъ е далъ Той.

ПОЛЗА ОТЪ ХУДОЖЕСТВА.

За да видятъ читатели-тѣ ни, а най много малки-тѣ, какъ художества-та възвышаватъ цѣнѣ-тѣ на една вещь, и колко сѣ нужды и скѣпоцѣнны художества-та за всякой народъ нека кажемъ слѣдующи-тѣ:

Едно кюлче желѣзо което струва тридесетъ гроша зема го ковачъ-тѣ и направя отъ него конскы плочи, които продава за 60 гроша, спечаля още толкозъ колкото е далъ за него. Толкова кюлче желѣзо зима единъ Европеецъ фабрикантинъ, и отъ него направя иглы, които продава за двѣ хыляды гроша и съ много по малкѣ мѣнчотѣ отъ ковачъ-тѣ на конскы-тѣ плочи; или го направя на чекѣи, които може да продаде за 18 хыляды гроша, или на петелкы, които ся продаватъ за 180 хыляды гроша; или на пружины за часовницы и тогазъ цѣна-та му възлиза до единъ миллионъ и повече грошове. Ако ли иска да го прѣтвори на тѣнѣкъ телъ както влакна-та на конъ-тѣ тогазъ може да го продаде на жени-тѣ, които го турятъ въ космы-тѣ си за да имъ даватъ каквѣто формѣ искатъ. Таквазъ е сила-та на художество-то; но въ Българіѣ художества-та сѣ въ прѣзрѣніе, а млади-тѣ ни що ся учатъ по Европѣ, не научатъ другы художества освѣнъ лѣкарство; а повече-то като свършатъ курсъ-тѣ на науки-тѣ, тамъ оставятъ, или дохаждатъ да ставатъ учители по Българіѣ: и до сега никой отъ наши-тѣ млади не ся е постаралъ да стане фабрикантинъ на нѣкои отъ высоки-тѣ художества; но като ся по испѣлни Българія съ учители и лѣкари тогазъ ще турятъ око наши-тѣ млади които сѣ по Европѣ и на высоки-тѣ художества за да ги принесѣтъ въ Българіѣ, която е съвсѣмъ лишена отъ тѣхъ и днесъ нѣма свое чедо което бы знаело да излѣе поне иглы

за Българіѣж-тѣ макаръ че има желѣзѣж рудѣ която нѣма да ся свърши никога.

МЪРЗЕЛЪ-ТЪ.

Мързеливо-то момче става мързеливъ мажъ както искривеный-тѣ садъ (Фидана) става криво дърво.

Кой е видѣлъ нѣкое момче да порасте въ лѣность и безъ работѣ и да не е станѣло послѣ мързеливъ вагабонтъ? освѣнь ако е былъ наслѣдникъ на нѣкой бащинъ имотъ; па и то му не стига за много врѣме зашто скоро го распилява.

Гледайте въ описаніе-то на животъ-тѣ на най голѣмы-тѣ злодѣйци, испытайте статистику-тѣ отъ крадцы-тѣ, челоукоу-сійцы-тѣ и отъ всякой видѣ прѣстѣпниці и ще намѣрите, че въ младость-тѣ си сѣ были мързеливи, и че сѣ прѣминѣли млади-тѣ си години (отъ дванадесетъ до двадесетъ) повече въ лѣность или въ празны игры и залѣгванія. А почтенны-тѣ ни граждане, челоуцы-тѣ които сѣ сполучили въ търговіѣж-тѣ си, лѣкари, учители и пр. тѣзи сѣ были навикнѣли още въ младость-тѣ си на работѣ, были сѣ работливи, прилѣжни и трудолюбиви момчета, и зато сега сѣ честити и почтенни.

ЛЮБОПЫТНОСТИ ВЪ ЗАПИСВАНІЕ-ТО НА НАСЕЛЕНІЯ-ТА ВЪ ИНДІѢ.

Въ Юго-Западнѣж-тѣ областъ въ Индіѣж станѣ едно записваніе по званія-та, художества-та и заниманія-та на всичко-то народонаселеніе. Отъ печатный-тѣ тойзи расписъ извличама слѣдующи-тѣ любопытны подробности:

Има тамъ 226 челоуѣци които сами ся записваѣтъ, „ласкатели,” т. е. иматъ като занаятъ да ласкателствуваѣтъ за прѣпита-ваніе-то си. Счисляваѣтъ ся и (само) четири обаятели (вѣлшебниці) и види ся че това званіе, нѣма толкозъ почетъ ако и да има много да го слѣдуютъ.

Има 851 смѣхотворцы и 259 мимицы*). 133 бѣсители (!) и 29 плачители или таквызъ които ся откупуватъ да оплак-ватъ мъртвы-тѣ при погребеніе-то. Има и 480,000 просящи и 35 които сѣ записани „корави просящи”. Тѣзи послѣдні-тѣ живѣѣтъ въ Агрѣ и съставяѣтъ единъ особенъ класъ. Казва ся за тѣхъ че като съгледатъ нѣкой чисто облеченъ челоуѣкъ

*) Мимици сѣ таквызъ които ся криватъ а други правятъ да смѣѣѣтъ.

и като го извардятъ въ нѣкое отстранено мѣсто, поискватъ му милостыѣж съ единъ заплашителенъ гласъ и му посочватъ едно ножче потаено въ ражѣж-тѣ имъ.

Отъ народонаселеніе-то двѣ третины слѣдуютъ земедѣліе-то. Има единъ миллионъ и четвъртъ койго ся занимаватъ съ памуководство-то.

Отъ статистику-тѣ ся види и че Индіѣжскы-тѣ момы ся женятъ на десетъ годинѣж и по млади. Правило-то за мжѣж-тѣ е че на мжѣж-тѣ години-тѣ трѣба да надминуваѣтъ години-тѣ на момѣж-тѣ на половинѣж; т. е. ако е тя на 10, той да е на 15. Но понѣкогашъ години-тѣ на мжѣж-тѣ сѣ два пѣти отъ колко-то на момѣж-тѣ. На това раноженіе можемъ несумнѣнно да отдавама причинѣж-тѣ на малолѣтность-тѣ на тамошны-тѣ народы.

Въ нѣкои си отъ касты-тѣ забѣлѣжава ся голѣма разлика между число-то на мжѣжы-тѣ и на женскы-тѣ дѣца. Това е отъ безчелоуѣчный-тѣ, противуестественный-тѣ обычаѣж що иматъ да удушаватъ женскы-тѣ дѣца щомъ ся добыватъ. Оакурци-тѣ и Ахверци-тѣ сѣ най много навикнѣти на тойзи жестокъ обычаѣж. Въобще женскы-тѣ дѣца пріиматъ твърдѣ малко гледаніе, а всичко-то попеченіе на родители-тѣ ся дава на мжѣжы-тѣ дѣца.

Колко прочее всяка Христіѣнка трѣба да е признателна на Бога за онѣзи свѣтѣж вѣрѣж, чрѣзъ коѣто жена-та ся избавя отъ таквызъ варварства, и освобождава ся отъ робство-то и ся възвишава на онова високо положеніе за което всемудрый Богъ ѣж е създалъ.

СОВѢТИ ЗА ДѢЦА-ТА.

Седмъ вида другари има отъ коѣто трѣба да отбѣгвате.

1) Отъ онѣзи, които ся присмиватъ на родители-тѣ си, или не ся покоряватъ на заповѣди тѣ имъ.

2) Отъ онѣзи, които попържатъ на вѣрѣж.

3) Отъ онѣзи, които говорятъ хулы или лошы речи.

4) Отъ онѣзи, които сѣ невѣрни, бѣгаѣтъ отъ училище-то безъ никаквѣж причинѣж и прѣминуваѣтъ врѣме-то си безъ работѣж.

5) Отъ онѣзи, които обычатъ да ся каратъ и да влизатъ въ прѣспирны и раздоры съ другы-тѣ.

6) Отъ онѣзи, които сѣ ся прѣлали

на лѣжж и на кражбж.

7) Отъ онѣзи, които сж жестоки— които усѣщатъ наслаждение да мѣчатъ и да поврѣждатъ животни и насѣкомы, и да зематъ яйца-та или пилцы-тѣ изъ гнѣзда-та на птици-тѣ, и да струватъ и други богомърскы пакости подобны на тѣзи. Отъ съдружество-то на всички тѣзи трѣба да бѣгатъ далечъ разумны-тѣ дѣца; защото ако ся събиратъ съ таквызъ скоро ще станѣтъ и тѣ подобны на тѣхъ: “другарь-тѣ на безумны-тѣ ще ся съсыпе,” говори Свято-то Писаніе.

ВАЖНЫ НАПОМНУВАНІЯ.

1.) Ако баялдиса нѣкой, развържи враговьрскж-тж му и тури го възногъ да лѣжи и го остави.

2.) Ако глѣтне нѣкой нѣкаквж отровж, тозъ частъ нека испіе еднж чашж водж коиж-то има смѣсени отъ соль и синапъ (на прахъ) по еднж лажицж. Тазъ вода щомъ стигне въ стомахъ-тѣ докарва повращаніе; но за да не бы да остане нѣщо отъ отровж-тж още, нека испіе бѣлтѣктъ-тѣ отъ двѣ яйца, или еднж чашж кафе, защото тѣзи сж *антидоты* противъ най много-то отровителны нѣща, пакъ и ся намѣрватъ почти въ всякж кжщж. Ако ся не намѣрятъ тѣзи нека піе до 50 драмъ дървено масло.

3.) Най добро-то срѣдство съ което да спрешъ кръвотеченіе-то отъ нѣкойж ранж е *палчина* (да туришь много) или соль и брашно (колко-то отъ едно-то толкозъ отъ друго-то).

4.) Ако кръвь-та отъ ранж-тж бюка (шика) съ прѣсѣкнуваніе, пипай бърже и не дѣй губи врѣме; защото чловѣктъ за нѣколко минути умира, понеже артерія е дѣто ся е прѣсѣкла. Вържи съ еднж кърпж по на вѣтрѣ отъ ранж-тж кѣмъ сърдце-то тогазъ земи нѣкойж прѣчкж или друго нѣщо пжхний подъ кърпж-тж и завърти съ него за да ся стегне кърпа-та додѣ спрѣ кръвь-та да не тече вече. И държж ѣж тѣй дори дойде лѣкаръ-тѣ.

Ако е рана-та нѣйде дѣто неможе да ся привързува, то натискай съ палець-тѣ си близу до ранж-тж но пакъ отъ вѣтрѣ кѣмъ сърдце-то. Натискай повече и повече додѣ прѣстане кървь-та да тече, но пази да не оставишь додѣ не дойде лѣкаръ-тѣ.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

МОЛИТВА СЪЗДАТЕЛЮ.

- 1 Великий нашъ Създателю,
Царю на Вѣчность-тж,
На все добро Подателю
И на благодать-тж.
- 2 Какъ чудно ты си напѣлилъ
Туй мѣсто въ този свѣтъ,
Животъ и благодсть подарилъ
На насъ що смы катъ цвѣтъ.
- 3 Прѣди стотины вѣкове
Лѣжихмы ный въ пѣръстъ-тж:
Макаръ че смы ти врагове
Приехмы благодсть-тж.
- 4 Ный дѣло смы създадени
Отъ твоиж-тж ржкж
И непрѣстанно вардени
Безврѣдно до сега.
- 5 Помагай ни на всякой частъ
Съсъ тѣло и съ душж
На тебъ да служимъ, Боже нашъ,
Догдѣ смы на свѣта.
- 6 Твоя-та свята благодать
Намъ, Боже, подари:
Какъ скоро дни-тѣ ни вѣрватъ
Това ни напомни.
- 7 Когато дойде вечъ смърть-та
И онзи тъмень часъ,
Частъ, на раздѣлж отъ свѣта,
Отъ всякж пріятель нашъ,
- 8 Тогазъ ны, Боже, пріими
При тебе у дома,
Далечъ отъ вси-тѣ ни злины
Що има тукъ въ свѣта.
- 9 Тамъ да ся радвамы всегда,
Въ твои-тѣ дворове
Да ти въздавамы хвалж,
Прѣзъ вси-тѣ вѣкове.

Ив. А. Т.

Годишно-то спомоществованіе на ЗОРНИЦЖ-ТЖ за въ Цариградъ е 5 гроша, а за на вѣнъ 10.— Писма и спомоществованія ся отправятъ до Г. А. Л. Лонга, Редактора на Зорницж-тж въ Цариградъ у Джамлж-ханъ.

Въ Печатницж-тж на А. Минасіанъ,
у Джамлж-ханъ.